

MAA-AMET

Marja-Liisa Veiser
Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

Teie 03.03.2023 nr 6-1/7-35
19.05.2023 nr 6-1/7-41

Tauno Vöhmar
Alutaguse Vallavalitsus
info@alutagusevald.ee

Teie 03.03.2023 nr 7-6/42-1
18.05.2023 nr 7-6/107-1

Meie 07.06.2023 nr 6-3/22/6957-5

**Aidu taastuenergiapargi
detailplaneeringu eskiisi ja selle
keskkonnamõtjude strateegilise
hindamise aruande eelnõu**

Austatud vallavanemad

Teavitasite 03.03.2023 kirjadega 6-1/7-35 ja 7-6/42-1 Maa-ametit Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu eskiisi ja selle keskkonnamõtjude strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande eelnõu avaliku väljapaneku toimumisest 20.03.2023-20.04.2023. Alutaguse Vallavalitsuse 18.05.2023 kirjaga nr 7-6/107-1 ning Lüganuse Vallavalitsuse 19.05.2023 kirjaga nr 6-1/7-41 olete edastanud detailplaneeringu eskiisi ja selle KSH aruande eelnõu Maa-ametile kooskõlastamiseks.

Detailplaneering ja selle KSH algatati Alutaguse Vallavolikogu 28.01.2021 otsusega nr 303 ja Lüganuse Vallavolikogu 28.01.2021 otsusega nr 298. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kavandada tingimused Aidu taastuenergiapargi (tuule- ja päikeseenergiapargi) rajamiseks, sh määrata selleks vajalikud sihtotstarbed ja servituudi vajadused, lahendada planeeritava ala liikluskorraldus, haljastus ja tehnovõrgud.

Detailplaneeringu ala asub Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas Aidu-Nõmme külas Kivijärve (katastritunnus 43801:001:0165; maatulundusmaa 70%, veekogude maa 30%) kinnisasjal ja Alutaguse vallas Võrnu külas Aidu karjääriväli 2 (katastritunnus 49801:001:2000; maatulundusmaa 75%, veekogude maa 25%) kinnisasjal. Algamise otsuse kohaselt oli planeeringualasse hõlmatud ka Lüganuse vallas Aidu külas asuv Kohtla metskond 199 (katastritunnus 43801:001:0123) kinnistu, mis Riigimetsa Majandamise Keskuse ettepanekul planeeringualast eemaldati.

Taastuenergiapargi kruntidele on kavandatud päikesepaneelid ja horisontaalsed väiketuulegeneraatorid. Kogu energiapargi ulatuses on võimalik paigaldada väiketuulikud vaheldumisi päikesepaneelidega või paigaldada neid sobivas suhtes (50/50% või 10/90% või 30/70% jne - sõltub tuulemõõtmise tulemustest). Planeeringus on lähtutud, et madalaid horisontaalseid tuulikuud on ca 350 ja päikesepaneele ca 210 tuhat. Kogu taastuenergiapargi installeeritud võimsusena on arvestatud ca 150 MW. Projekteerimise staadiumis täpsustatakse paneelide/tuulikute arvu, paigutust ja võimsust. Seletuskirja kohaselt on detailplaneeringu joonistel esitatud paigaldusskeem põhimõtteline ja ei ole juriidiliselt siduv.

Mustamäe tee 51 / 10621 Tallinn / 665 0600 / maaamet@maaamet.ee / www.maaamet.ee
Registrikood 70003098

Detailplaneeringuga moodustatakse 12 taastuenergiapargi krunti (elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maa), 4 tehnorajatise krunt (taastuenergiapargi ühendustrassid, piirkonnaalajaamad) (elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maa) ja 3 veekogude maa krunti (tehisveekogude maa sihtotstarve). Hoonestusalad on moodustatud alapõhiselt, mitte krundipõhiselt, st mitmes kohas kehtib üks kompleksne hoonestusala üle mitme krundi. Planeeringualast põhja jäävad Kivijärve kinnisasja kitsad ribakujulised osad on planeeringujoonistel tähistatud ajutiste kruntidena A1 ning seletuskirja kohaselt kuuluvad need perspektiivselt liitmisele naaberkinnisasjadega, mis on riigi omandis.

Planeeritud 12-st elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maa krundist 6 tk (pos 3, 4, 5, 8, 9 ja 11) on planeeritud 15405 m² - 15600 m² suuruste ruudukujuliste kruntidena, mis asuvad hajutatult suuremate elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maa kruntide sees. Põhijoonise lahendus viitab eraldiseisvate üksikute suurte tuuleturbiinide rajamise perspektiivile, kuid seletuskiri antud teemat ei käsitle ning puudub selgitus, milleks on vajalik planeerida eraldi krundid positsioonidega 3, 4, 5, 8, 9 ja 11. Palume seletuskirja täiendada ning selgitada kõnealuste väikeste taastuenergiapargi kruntide planeerimist.

Planeeringu koosseisus on esitatud elektriühenduse skeem, kus on näidatud perspektiivne ühendus planeeritava piirkonnaalajaama ja Püssi alajaama vahel. Seletuskirja kohaselt on tehnovõrkude lahendus põhimõtteline ning täpsustatakse ehitusprojektiga.

Seletuskirja punktis 1.2. *Planeeringu koostamise alused* on välja toodud varem koostatud arvestamisele kuuluvad planeeringud ja dokumendid. Loetelus on kehtivatest ja koostamisel olevatest planeeringutest välja toodud Alutaguse Vallavolikogu 29.10.2020 otsusega nr 285 kehtestatud Alutaguse üldplaneering, Lüganuse Vallavolikogu 22.08.2020 otsusega nr 99 algatatud üldplaneering (koostamisel) ning Ida- Viru maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Uus-Kiviõli kaevanduse logitikataristu asukohavaliku kavandamine“, mis on kehtestatud riigihalduse ministri 12.10.2022 käskkirjaga nr 186. Seletuskirja punktis 2.1. *Kontaktvöönd* on täiendavalt välja toodud planeeringuala lähiümbrusesse jäävad kehtestatud detailplaneeringud, sh Aidu Veespordikeskuse ala detailplaneering (kehtestatud 27.04.2014), Aheraine ladestusala ja Kaitseliidu lasketiiru detailplaneering (kehtestatud 23.08.2012) ning Uus-Kiviõli kaevanduse detailplaneering (ametlik nimetus „Uus-Kiviõli kaevanduse kaevise lintkonveieri ja teenindustee, kaevise veokonveieri ja abikallakšahti ja väljapumbatava vee settebasseini maa-ala detailplaneering“, kehtestatud 30.10.2014).

Aidu Veespordikeskuse ala detailplaneeringu ning Uus-Kiviõli kaevanduse kaevise lintkonveieri ja teenindustee detailplaneeringu alad kattuvad Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu alaga. Teeme ettepaneku nimetada need seletuskirja punktis 1.2. koos teiste planeeringutega. Maa-ameti hinnangul on Uus-Kiviõli kaevanduse kaevise lintkonveieri ja teenindustee detailplaneeringu ala kantud joonisele *Kontaktvöönd* ebatäpselt, kuna tegelikkuses planeeringualad kattuvad ning lintkonveieri asukoht jääb ka Kivijärve maaüksusele. Palume joonis parandada. Palume kaasata Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu menetlusse Aidu Veespordikeskuse ala detailplaneeringu ning Uus-Kiviõli kaevanduse kaevise lintkonveieri ja teenindustee detailplaneeringu koostamise tellimisest huvitatud isikud.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 127 lõike 1 kohaselt koostatakse detailplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb. PlanS § 133 lõike 1 kohaselt esitatakse detailplaneering kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 127 lõikes 1 nimetatud asutustele.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse detailplaneering PlanS sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega. Keskkonnaminister on oma 05.03.2019

käskkirjaga nr 1-2/19/198 andnud Maa-ametile volituse kooskõlastada detailplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib ministri volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatud tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmisseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Planeeritav ala asub osaliselt Eesti põlevkivimaardla Aidu kaevevälja maardlaosa (registrikaart nr 3) põlevkivi aktiivse tarbevaru 1. ja 6. plokil, aktiivse reservvaru 4. plokil ja passiivse reservvaru 5. plokil ning kuni 03.05.2019 kehtinud Aidu karjääri (loa nr KMIN-075; loa omaja Enefit Kaevandused AS) mäeeraldise teenindusmaal.

Keskkonnaameti korralduse 09.06.2021 nr 1-3/21/330 kohaselt on kaevandatud maa katastriüksusel Kivijärve (43801:001:0165) tunnistatud korrastatuks tingimusel, et hiljemalt kuupäevaks 31.08.2024 teostatakse kinnistul (täpsem ala märgitud lisatud plaanil) täiendistutus. Täiendistutuse järgselt peab istikute tihedus vastama korrastamisprojekti toodud nõuetele. Nimetatud tingimuse võib jätta täitmata, kui hiljemalt 31.08.2024 on kehtestatud Aidu taastuenergiapargi detailplaneering, mille kohaselt rajatakse alale (märgitud lisatud plaanil) taastuenergiapark.

Keskkonnaameti korralduse 11.11.2022 nr 1-3/22/557 kohaselt on Aidu karjääriväli 2 katastriüksuse ala korrastatuks tunnistatud.

Seletuskirja peatükis 2. OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS on kirjeldatud (tsiteerin): „Kivijärve ja Aidu karjääriväli 2 maaüksused paiknevad suures ulatuses Aidu põlevkivi maardla aktiivsel varul“ ning KSH aruandes on leheküljel 24 planeeringualal kehtivate kitsenduste all märgitud (tsiteerin): „Aidu kaeveväli (aktiivne põlevkivi maardla) (Kivijärve ja Aidu karjääriväli 2 maaüksused);“. Palume seletuskirjas täpsustada, et planeeringuala asub Eesti põlevkivimaardla Aidu kaevevälja maardlaosa (registrikaart nr 3) põlevkivi aktiivse tarbevaru 1. ja 6. plokil, aktiivse reservvaru 4. plokil ning passiivse reservvaru 5. plokil. Palume seletuskirja ja KSH aruannet täpsustada.

Arvestades, et kavandatud asukohas on maavara ammendatud, ei ole alust arvata, et päikesepaneelidest ja mikrotuulikute koosneva taastuenergia tootmispargi rajamine halvendaks olemasolevat olukorda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas.

Aidu karjääriväli 2 maaüksusele jäävad mitmed kohaliku polügonomeetria võrgu märgid. Vastavalt keskkonnaministri 28.06.2013 määruse nr 50 „Geodeetiliste tööde tegemise ja geodeetilise märgi tähistamise kord, geodeetilise märgi kaitsevööndi ulatus ning kaitsevööndis tegutsemiseks loa taotlemise kord“ § 2 lõikele 1 on kohaliku geodeetilise töö korraldajaks kohalik omavalitsusüksus. Palume Alutaguse Vallavalitsusel anda seisukoht geodeetiliste märkide kaitsmise, kontrollmõõtmiste, teisaldamise või likvideerimise tingimuste osas.

Maa-amet nõustub Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu eskiisi ja selle KSH aruande eelnõuga tingimusel, et arvestatakse tehtud märkustega seletuskirja ja kontaktvööndi joonise täiendamise/muutmise vajaduse osas. Palume arvestada, et Maa-ameti seisukoht kehtib vaid planeeringuala sisse jäävale lahendusele ning perspektiivne elektriühendus Püssi alajaamaga tuleb

Maa-ametiga kooskõlastada eraldiseisvalt projekteerimise käigus. Palume teavitada Maa-ametit Aidu taastuenergiapargi detailplaneeringu vastuvõtmisest ja avaliku väljapaneku toimumise ajast.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor

Kadi Naar
5696 7266 kadi.naar@maaamet.ee
Mare Laan
5373 6390 mare.laan@maaamet.ee